

Między Chinami a Zachodem *- pytanie o ekonomię i gospodarkę przyszłości*

Konferencja Polskiego Stowarzyszenia Etyki Biznesu EBEN Polska

Poznań, 15-16 listopada 2018 r.

Dobiega końca druga dekada XXI wieku, która jawi się jako czas paradoksów, dylematów i znaków zapytania. W dziesięć lat po ujawnieniu się kryzysu finansowego, który obnażył wiele słabości dominującego na Zachodzie od kilku dekad modelu gospodarczego, wciąż poszukujemy odpowiedzi na pytania o to, w jaki sposób rozumieć zachodzące przemiany, jak myśleć o zintegrowanym rozwoju społeczno-gospodarczym, i jaka jest przyszłość ekonomii.

Wychodząc naprzeciw tym wyzwaniom chcemy w ważnej dla nas perspektywie etycznej dyskutować o aktualnych dylematach i wyzwaniach. Zdajemy sobie jednocześnie sprawę z tego, że należy zwrócić uwagę na to, jak zasadniczo zmieniła się sytuacja międzynarodowa i rozkład sił pomiędzy różnymi regionami i krajami uczestniczącymi w zglobalizowanej gospodarce. Zapewne zastanawiamy się, czy czasy świetności i dominacji Zachodu dobiegają końca, gdy na naszych oczach wyłaniają się nowi, coraz bardziej wpływowi uczestnicy globalnej gospodarki, kultury i polityki. Niewątpliwie wiele wskazuje na to, że w przyszłości okres, w którym żyjemy zostanie określony jako czasy przełomu.

Najwyraźniejszą manifestacją tych globalnych rekonfiguracji jest chociażby wyłonienie się Chin jako potęgi, i wiele wskazuje na to, że to efekt odmiennej wizji gospodarki, źródłowo związanej z Konfucjanizmem. Wyłania się tu niejako automatycznie pytanie o to, czy nie należy w kontekście naszych

poszukiwań badawczych staranniej poznać i przanalizować ten sposób myślenia ekonomicznego, który reprezentuje przecież jedna czwarta ludności współczesnego świata.

Podobnie jak w przypadku naszych poprzednich konferencji interesuje nas w pierwszej kolejności współzależność etyki – a w szerszym kontekście kultury – i gospodarki. Dlatego uważamy, że należy szukać głębszych wyjaśnień, a dostrzegalne współzależności badać w szerszej – niż tylko ekonomiczna – perspektywie. Jako badacze etyki życia gospodarczego chcemy także konfrontować nasze opinie i hipotezy z przedstawicielami innych środowisk naukowych i ich ustaleniami.

Podczas tegorocznej konferencji wyjątkowej okazji do tego dostarczy nam obecność profesora Kazimierza Z. Poznańskiego, który przyjął nasze zaproszenie, a także zainspirował do bliższego spojrzenia na kazu Chin, który stanowi pretekst do poszerzenia i pogłębienia refleksji nad związkami etyki, ekonomii oraz opartej na niej gospodarki. Profesor Poznański, wywodzi się z Uniwersytetu Warszawskiego, a od początku lat osiemdziesiątych XX wieku wykładał i prowadził badania w Stanach Zjednoczonych (m.in. w Princeton University, Cornell University, Stanford University), Korei Południowej (Seoul National) i Niemczech (Tubingen).

Jako znawca Chin, ich kultury i gospodarki – dokonał pionierskiego zrekonstruowania ekonomii konfucjańskiej, która jego zdaniem stanowi oryginalny przykład tego, co określić można mianem etycznej ekonomii¹. Stwierdza on, że podczas gdy na Zachodzie etyka bywa traktowana jako coś drugorzędnego, w ekonomii Wschodu stanowi ona bazę, co jest szczególnie wyraźne w jej chińskim, konfucjańskim przypadku. Uważa on, że ta chińska ekonomia stanowi system odrębny od zachodniego liberalizmu, przy czym świadomość tego na Zachodzie jest marginalna. Jego zdaniem, przybliżenie i wprowadzenie do dyskusji wątków chińskiej teorii ekonomii może ułatwić wyjście z poważnego kryzysu myśli społecznej, który przeżywa nasza cywilizacja.

Profesor Poznański ma na swoim koncie kilkanaście publikacji w Chinach, w tym dwie książki. W swych pracach obszernie analizował także procesy transformacji dokonującej się w Polsce i całym regionie Europy Środkowo-Wschodniej, czemu poświęcone są dwie monografie wydane w naszym kraju. Komentował on także w swych publikacjach kondycję kapitalizmu i gospodarki światowej w kontekście globalizacji (m.in. w książce wydanej przez Cambridge University Press).

Uważamy, że tak sprofilowana tematyka tegorocznej konferencji jest nie tylko ważna z punktu widzenia rozwoju etyki życia gospodarczego i ekonomii jako dyscyplin, ale może także okazać się owocna

---

¹ W monografii po wspólnej konferencji EBEN Polska i PTE w Warszawie w 2016 roku ukazał się rozdział profesora Poznańskiego obszernie przedstawiający ekonomie konfucjańską. Por. K. Poznański, *Ekonomia jako etyka: podejście konfucjańskie*, w: *Etyka i ekonomia. W stronę nowego paradygmatu*, E. Mączyńska, J. Sójka (red.), Polskie Towarzystwo Ekonomiczne, Warszawa 2017, s. 82-117. (książka dostępna pod adresem: http://www.pte.pl/pliki/pdf/etyka_a_ekonomia_wersja_do_internetu.pdf).

pod względem możliwości przemyślenia i przedyskutowania aktualnych dylematów i wyzwań dla polityki społeczno-gospodarczej naszego kraju.

Do wspólnej dyskusji i wymiany doświadczeń zapraszamy etyków i ekonomistów, a także przedstawicieli innych nauk społecznych oraz praktyków życia gospodarczego zainteresowanych dylematami i wyzwaniami etycznymi współczesnej gospodarki.

Proponujemy, aby zgłaszane referaty nawiązywały do poniższych tematów:

- Synergia etyki i ekonomii – lekcja ekonomii konfucjańskiej.
- Etyczne dylematy i problemy chińskiego sukcesu – społeczne koszty i cena skoku cywilizacyjnego.
- Chińska kultura gospodarcza – jaki naprawdę jest Czerwony Smok?
- Kontekst społeczny i instytucjonalny chińskiej gospodarki – rodzina a odpowiedzialność wewnątrz- i międzypokoleniowa.
- Nowy Jedwabny Szlak – wymiar gospodarczy, geopolityczny i kulturowy.
- Między niewidzialną ręką rynku a widzialną ręką państwa... - kasus Chin jako inspiracja do poszukiwania „Trzeciej Drogi” w XXI wieku.
- Chińska polityka gospodarcza w kontekście dyskusji między nowym nacjonalizmem, patriotyzmem gospodarczym a kosmopolitycznym neoliberalizmem.
- Polska droga rozwoju w XXI wieku – czego warto nauczyć się od Wschodu i Zachodu?
- Ekonomia czy ekonomie? – między heterodoksją a ortodoksją.
- Ekonomia konfucjańska i jej zachodnie odpowiedniki – poszukiwania poza głównym nurtem.
- Ekonomia konfucjańska a odnowa ekonomii zachodniej.

Serdecznie zapraszamy w imieniu Polskiego Stowarzyszenia Etyki Biznesu EBEN Polska!

Szczegółowe informacje organizacyjne prześlemy w kolejnym komunikacie.

dr hab. Michał A. Michalski, prof. UAM

Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Konferencji